

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 круна, на по године 4 круне.
За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 кр. а по године 6 круна.

За све остале земље годишње 20 франка у злату, на по годину 10 франка у злату.

Преплата се прима само у годишњи и полугод. роковима.

Поједини број 20 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Преплата се шаље поштанском упућеницом, само и посредно администрацији „Гласа Црногорца“ на Цетиње, а које је наручије, г. Вељу Рамадановићу, К. Ц. агенту у Котор.

Донеси се шаљу Уредништву. Рукописи се не враћају.

За огласе плаћа се: за сваки ријеч или за број од пет цифара по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара.

Власник: Државна Штампарија

Излази суботом

Одговорни уредник: С. Рамадановић

СЛУЖБЕНИ ДИО

МИ НИКОЛА I ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ

проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо

ФИНАНСИЈСКИ ЗАКОН ЗА 1910. годину.

који гласи:

Члан 1.

Државни буџет прихода и расхода за 1910. годину, који је Црногорска Народна Скупштина ријешила 19. децембра 1909. год. представља износ, и то:

Прихода ..... 3.423.847 Перпера
Расхода ..... 3.423.847 Перпера

Члан 2.

Сви приходи предвиђени буџетом за 1910. годину трошиће се само на расходе, који се у њему предвиђају, и то само онако, како се предвиђају и излажу у партијама његовог општег дијела расхода за ову годину.

Члан 3.

Партије општег дијела буџета за 1910. год., како их је изгласала и ријешила Црногорска Народна Скупштина, закон су, и не смију се, противно одредбама закона о државном буџету и овог закона, прекорачавати, нити њихови кредити употребљавати на што друго, до на оно, чему су намијењени у позицијама специјалног дијела државног буџета.

Вирмани су допуштени само између позиција једне те исте партије. (чл. 33. закона о држ. буџету.)

Члан 4.

Никакав нов државни порез, нити у опште какав намет не смије се ударати ни прикупљати од народа, ако и у колико нема ослоња у овом закону.

Они државни органи, који би наређивали или вршили разрез, или прикупљали такве буџетом непредвиђене и неодобрене нове државне намете, па ма на основу каквог специјалног закона или ријешења, казниће се са губитком чина и службе и одговараће материјално за прикупљене суме.

Члан 5.

Сви у буџету именовани приходи државни, којима држава слободно располаже, чим буду наплаћени, предаваће се на распоред Министру Финансија.

Члан 6.

Овлашћује се Министар Финансија, да може из државне готовине давати привремене позајмице благајни упућенике радње Поштанско-телеграфског Одјелења, ради што тачнијег извршења упућенике службе, као и Одјелењу за Грађевине и Саобраћај у циљу извршења потребних радова, докле се не прикупе приходи од обавезног рада, од којих ће се учињене позајмице вратити Главној Државној Благајни.

Члан 7.

Овлашћује се Министар Финансија, да из прихода од ковања сребрног црногорског новца и оних, који се у течају 1910. год. као ванредни покажу, може исплатити:

I. ванредне расходе, предвиђене у износу од Перп. 397.613-30 Перп. три стотине деведесет седам хиљада шестсто тринајест и $\frac{90}{100}$ као и

II. за исплату државних обавеза из ранијих год. у износу ..... Перп. 13.175-14 Перпера тринајест хиљада, сто седамдесет пет и $\frac{14}{100}$ и то како слиједи:

I. ВАНРЕДНИ РАСХОДИ

1) На трошкове приликом државне прославе педесетогодишње владавине Њ. Кр. Височанства Књаза Господара ..... Перп. 200.000—
2) За потпуну исплату дуга од поштанских марака издање 1907. год. .... Перп. 9.066-30
3) За набавку нових поштанских марака ..... Перп. 30.000—

За пренос: 239.066-30

Пренос: 239.066-30

4) За успостављање телефона за приватну употребу	Перп.	46.400—
5) За изашиљање 4-це питомца на страну ради изучавања поштанско-телеграфске струке Перп.		6.000—
6) За куповину намјештаја за поштанско-телеграфску струку	Перп.	5.147—
7) За извршење класификације и премјера земљишта, катастра зграда, набавку потребног материјала и радне снаге	Перп.	20.000—
8) За издржавање школе за финансијске и административне чиновнике	Перп.	6.000—
9) За преварку и оправку државних и манастирских зграда у цијелој земљи	Перп.	32.000—
10) Помоћ народ. позоришту у Црној Гори		6.000—
11) За подизање дома Рашко-Захумског Епископата у Никшићу	Перп.	35.000—
12) За комисију за регулисање пензија, помоћи и издржавања	Перп.	2.000—
Свега Перп.		397.613-30

II. ДРЖАВНЕ ОБАВЕЗЕ ИЗ РАНИЈИХ ГОДИНА

1) На име неиздатих плата и пензија за раније године:		
а) Удови капет. Маџа Вуксановића, од 13/4 1907 до 31/12 1908. на име пензије	Перп.	51-60
б) Удови Јока Бановића, од 1902. до 1908. на име пензије	Перп.	100-80
в) кап. Току Шарановићу, од 7/1 1907. до 31/12 1908. на име пензије	Перп.	239-12
г) офици. Стевану Јауковићу, од 1905. год. до 1908. на име пензије	Перп.	115-20
д) Неиздата пензија удови пок. Јовани Б. Мартиновића, од 1/7 1890. до 1/1 1904.	Перп.	3.240—
ђ) Неиздата помоћ пок. сердара Сава Пламенца, од 1/1 1907. до 12/10 1907.	Перп.	1.503-96
е) удови вој. Трипка Вукаловића, од 1898. до 1908. год. на име пензије	Перп.	2.618—
ж) Ђуру Ивовићу, на име неиздате плате као писару капетаније Доњо-Црмничке од 1/7 до 20/8 1906 г.	Перп.	61-74
з) Тому Самарџићу, на име плате као писару капет. Рудинске од 1/1 1909. до 20/5 1909. г. Перп.		231-54
и) Перу Мартиновићу, на име плате као рачуноиспитачу Гл. Држ. Контроле и као таковог на расположењу од 8/1 1907. до 26/10 1907. г. Перп.		1.144—
ј) удови ком. М. Мартиновића, на име неиздате пензије од 21/7 до 31/12 1907.	Перп.	95-20
к) Удови пок. Мргуда Лубурића на име неиздатог издржавања од 1/1 1908 до 1/1 1910 г. Перп.		467-20 9.868-36
2) На име разних ситних набавака приликом градње истражног затвора у Колашину у 1907. год. код Браће Марић, трговаца	Перп.	57-18
3) На име разних набавака код Пашка Коке, трговца на Цетињу, за рачун Народне Скупштине у 1906. год.	Перп.	42—
4) П. Мартиновићу, за остатак дуга од набавке дрва за Министарство Финансија у 1904. години	Перп.	92-32
5) Министарству Унутрашњих Дјела, за разне исплате из ранијих година	Перп.	3.115-28
Свега Перп.		13.175-14

Члан 8.

Општи дио државног буџета саставни је дио овога закона.

Члан 9.

Овај закон ступа на снагу 1. јануара 1910. године.

Препоручујемо свима Нашим Министрима да овај закон обнародују и о извршењу се његову старају, властима заповиједамо да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покоравају. Бар, 24. децембра 1909. године.

(М. П.)

НИКОЛА с. р.

Видио и ставио државни печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквених Послова,
Др. С. Драговић с. р.

Председник Министарског Савјета,
Министар Иностранних Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.
Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.
Министар Финансија и Грађевина
Душан Вукотић с. р.
Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Памелац с. р.
Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквених Послова,
Др. С. Драговић с. р.

Општи Дио ДРЖАВНОГ БУЏЕТА

а) Државни приходи

БРОЈ		Усвојена пројена за 1910 год.	Перлепа пр
партије	позиције		
ПРИХОДИ			
А. РЕДОВНИ ПРИХОДИ			
I-ви раздио. — Порези			
А. НЕПОСРЕДНИ ПОРЕЗИ			
Глава I. — Дација			
1	1-10	Дација на земљу, стоку, маслине, пчеле, вино и ракију	730,622
Свега Глава I, Партија 1.			730,622
Глава II. — Порез и прирез			
2	1-6	Порез на капитал дат под интерес, принос од личног рада, на млине и ваљанице, на обрт у радњама и на принос од кирије кућа и др.	180,000
3	1	Свештенички прирез	141,127
Свега Гл. II, Парт. 2—3			321,127
Б. ПОСРЕДНИ ПОРЕЗИ			
Глава III. — Царински приходи			
4	1	Царина на увоз	1,015,000
5	1-6	Споредне царинске таксе	85,000
Свега Гл. III, Парт. 4—5			1,100,000
Глава IV. — Трошарина			
6	1	Трошарина на пиће	56,000
Свега Гл. IV, Парт. 6.			56,000
Глава V. — Монополи			
7	1	Монопол соли	360,000
8	1	Монопол цигар-папира	60,000
Свега Гл. V, Парт. 7—8.			420,000
Глава VI. — Таксе			
9	1	Од продаје таксених марака	51,434
10	1	Од продаје жиговинских марака	3,000
Свега Гл. VI, Парт. 9—10			54,434
Рекапитулација			
Глава I. — Дација			730,622
" II. — Порез и прирез			321,127
" III. — Царински приходи			1,100,000
" IV. — Трошарина			56,000
" V. — Монополи			420,000
" VI. — Таксе			54,434
Свега Раздио I.			2,682,183
II-ви раздио. — Државна Привреда			
Глава VII. — Саобраћајне установе			
11	1-6	Поште и телеграфи	338,000
Свега Гл. VII, Парт. 11.			338,000
Глава VIII. — Привредне установе			
12	1-6	Државна штампарија	35,000
13	1-2	Поморске луке	35,000
14	1-5	Приходи с државних расадника и пољопривредних станица	20,000
Свега Гл. VIII, Парт. 12—14.			90,000
Глава IX. — Непокретна имања			
15	1-3	Од државних добара и зграда	4,362
16	1-5	Од манастирских добара	65,000
Свега Гл. IX, Парт. 15—16.			69,362
Рекапитулација			
Глава VII. — Саобраћајне установе			338,000
" VIII. — Привредне установе			90,000
" IX. — Непокретна имања			69,362
Свега Раздио II.			497,362

БРОЈ		Усвојена пројена за 1910 год.	Перлепа пр
партије	позиције		
ПРИХОДИ			
III-ћи раздио — Разни Приходи			
Глава X. — Наплата држ. задужења			
17	1	Наплата одсека при Министарству финансија	60,000
Свега Гл. X, Парт. 17.			60,000
Глава XI. — Разни ситни приходи			
18	1	Од добротворних завјештаја	27,680
19	1	Од продаје писаћег прибора из депо-а	7,000
20	1	Од кланице и кантара	1,000
21	1	Од издатих пасоша	2,500
22	1	Од уписнице ђака у гимназијама и богословско-учитељској школи	2,000
23	1	Од глоба код свију надлештава	4,000
24	1	Разни горе-неименовани приходи	140,122
Свега Гл. XI, Парт. 18—24			184,302
Рекапитулација			
Глава X. — Наплата државних задужења			60,000
Глава XI. — Разни ситни приходи			184,302
Свега Раздио III.			244,302
РЕКАПИТУЛАЦИЈА СВИЈЕХ ПРИХОДА			
А) Редовни приходи			
I. Раздио — Порези			2,682,183
II. " — Државна привреда			497,362
III. " — Разни приходи			244,302
Укупно			3,423,847

б) Државни расходи

БРОЈ		Одобрени кредити за 1910 год.	Перлепа пр
партије	позиције		
РАСХОДИ			
I-ви раздио — Врховна Државна Управа			
Глава I. — Владалачки Дом			
1	1-2	Цивилна листа Њ. Краљ. В. Књаза Господара	142,000
2	1	Апанажа члановима Владалачког Дома	65,586
Свега Гл. I, Парт. 1—2			207,586
Глава II. — Народна Скупштина			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
3	1	Дневнице и путни трошак посланицима	20,000
4	1	Плата и награда особљу за админ. послове	8,000
5	1	Плата послуге	1,500
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
6	1-4	Канцеларијски трошкови	1,500
Свега Гл. II, Парт. 3—6			31,000
Глава III. — Државни дугови			
7	1-3	Стални дугови	362,390 94
Свега Гл. III, Парт. 7			362,390 94
Глава IV. — Пенсије, расположења, унапређења, редовне помоћи и издржавања			
8	1-9	Пенсије чиновника грађ. и војн. реда	167,707 25
9	1	За стављање чиновника на расположење	1,500
10	1	Унапређење и постављање нових чиновника	15,000
11	1-3	Помоћи и издржавања	26,335 11
Свега Гл. IV, Парт. 8—11			210,542 36
Глава V. — Предсједништво Мин. Савјета			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
12	1-2	Додаци	1,300
Свега Гл. V, Парт. 12			1,300
Глава VI. — Државни Савјет			
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ			
13	1-4	Плата указног особља	24,440
14	1-2	Додаци	3,000
15	1	Плата послуге	600
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ			
16	1-3	Канцеларијски трошкови	1,160
Свега Гл. VI, Парт. 13—16			29,200

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1910 год.	
партије	позиције		Перпера	п
Глава VII. — Гл. Државна Контрола				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
17	1-6	Плата указног особља	22,520	
18	1	Плата неуказног особља	720	
19	1	Додаци	400	
20	1	Плата послуге	600	
21	1	Дијурне и подвозни трошкови	4,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
22	1-2	Канцеларијски трошкови	1,260	
Свега Гл. VII, Пар. 17—22			29,500	
Глава VIII. — Канц. Њ. Кр. В. Господара				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
23	1	Плата особља	3,000	
24	1	Додаци	1,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
25	1	Канцеларијски трошкови	3,000	
Свега Гл. VIII, Пар. 23—25			7,000	
Рекапитулација				
Глава I. — Владалачки Дом			207,586	
" II. — Народна Скупштина			31,000	
" III. — Државни дугови			362,390 94	
" IV. — Пензије, унапређења, расположења, редовне помоћи и издржавања			210,542 36	
" V. — Предсједиштво Мин. Савјета			1,300	
" VI. — Државни Савјет			29,200	
" VII. — Гл. Држ. Контрола			29,500	
" VIII. — Канц. Њ. Кр. В. Господара			7,000	
Свега Раздио I			878,519 30	
II-ги Раздио — Министарство Унутрашњих Дјела				
А. УПРАВНО ОДЈЕЉЕЊЕ				
Глава IX. — Министарство				
Редовни расходи				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
26	1-6	Плата указног особља	20,100	
27	1	Плата послуге	1,200	
28	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	2,000	
29	1	Помоћ сиромашним лицима	2,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
30	1-2	Канцеларијски трошкови	2,000	
31	1-2	Издаци на повјерљиве полицијске сврхе	3,400	
Ванредни расходи				
a		Помоћ цетињској општини	15,000	
Свега Гл. IX, Пар. 26—31			45,700	
Глава X. — Обласне Управе				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
32	1-5	Плата указног особља	47,520	
33	1-2	Додаци	980	
34	1	Плата неуказног особља	84,120	
35	1	Плата послуге	2,400	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
36	1-3	Канцеларијски трошкови	6,616	
Свега Гл. X, Пар. 32—36			141,636	
Глава XI. — Капетаније				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
37	1-2	Плата указног особља	87,360	
38	1	Плата неуказног особља	1,080	
39	1-2	Плата послуге	7,800	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
40	1-3	Канцеларијски трошкови	7,050	
Свега Гл. XI, Пар. 37—40			103,290	
Глава XII. — Поморство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
41	1-2	Плата указног особља	2,280	
42	1-2	Плата неуказног особља	2,520	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
43	1-9	Најам станова, освјетљење огрјев и др. разни трошк.	1,845	
Свега Гл. XII, пар. 41—43			6,645	
Рекапитулација				
Глава IX — Министарство			45,700	
" X — Обласне управе			141,636	
" XI — Капетаније			103,290	
" XII — Поморство			6,645	
Свега Гл. IX—XII			297,271	

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1910 год.	
партије	позиције		Перпера	п
Б. ПОШТ.-ТЕЛЕГРАФСКО ОДЈЕЉЕЊЕ				
Глава XIII. — Поштанско-Телеграфско одјељење				
Редовни расходи				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
44	1-9	Плата указног особља	99,280	
45	1-2	Плата неуказног особља	16,278	
46	1-3	Плата послуге	16,800	
47	1	Дневнице, путни и селидбени трошкови	2,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
48	1-6	Канц. трошкови, кирија кућа, освјетљење и др.	11,902	
49	1	Материјалне потребе за поштанску струку	1,000	
50	1-3	Материјалне потребе за телеграф и телефон	23,500	
51	1-5	Пренос поште	89,130	
52	1-2	Међунар. пошт. тел. биро и обрачун са стр. држ.	30,860 88	
Ванредни расходи				
a		За ванредни пренос поште и пратњу	3,400	
b		За дворске станице	1,000	
Свега Гл. XIII, пар. 44—52			295,150 88	
В. САНИТЕТСКО ОДЈЕЉЕЊЕ				
Глава XIV. — Санитетско одјељење				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
53	1-3	Плата указног особља	41,280	
54	1-2	Додаци	2,500	
55	1	Дневнице, путни и селидбени трошкови	4,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
56	1	За сузбијање и лијечење заразних болијести	3,000	
57	1	Канцеларијски трошкови	300	
58	1	Кирија амбуланца обласних љекара	900	
59	1	На издавање љекова сиромашним болесницима	3,000	
60	1	Обл. љекарима и физикусима за издржавање коња	7,920	
Свега Гл. XIV, пар. 53—60			62,900	
Глава XV. — Болница „Данило I“				
А. ЛИЧНИ РАСХОДИ				
61	1-4	Плата указног особља	8,760	
62	1-6	Плата послуге	3,735 60	
63	1-2	Додаци	2,424	
Б. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
64	1-2	Канцеларијски трошкови и др.	5,500	
65	1-3	Набавка животних намирница и свих економских потреба	31,000	
Свега Гл. XV, пар. 61—65			51,419 60	
Глава XVI. — Дом за умоболне на Даниловом граду				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
66	1-4	Плата особља и додаци	3,196	
Б. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
67	1 2	Канцеларајски трошкови и др.	1,500	
68	1-2	Набавка животних намирница и свих економских потреба	10,000	
Свега Гл. XVI, пар. 66—68			14,696	
Рекапитулација				
Глава XIV — Санитетско одјељење			62,900	
" XV — Болница „Данило I“			51,419 60	
" XVI — Дом за умоболне на Дан. граду			14,696	
Свега Гл. XIV—XVI			129,015 60	
Г. ПРИВРЕДНО ОДЈЕЉЕЊЕ				
Глава XVII. — Привредно одјељење				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
69	1-5	Плата указног особља	17,160	
70	1-4	Плата неуказног особља	5,840	
71	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	3,000	
72	1	На изашивање ученика на страну ради практичног изучавања свијех привредних грана	2,000	
73	1-2	Пољопривредни курсеви	1,500	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
74	1	Канцеларијски трошкови	400	
75	1-13	Унапређење пољске привреде	46,056 24	
Свега Гл. XVII, пар. 69—75			75,956 24	
Рекапитулација				
А. Управно одјељење			297,271	
Б. Поштанско-Телеграфско одјељење			295,150 88	
В. Санитетско одјељење			129,015 60	
Г. Привредно одјељење			75,956 24	
Свега Раздио II			797,393 72	

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1910 год.	
партнје	позиције		Пернера	пр
III-ти раздио — Министарство Иностранних Дјела				
Глава XVIII — Министарство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
76	1-4	Плата указног особља	15,780	
77	1-2	Плата неуказног особља	1,920	
78	1	Додаци	500	
79	1	Плата послуге	1,320	
80	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	5,000	
81	1	На повратак у домовину сиром. подјаника	500	
Б. МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
82	1-5	Канцеларијски трошкови	8,431 34	
83	1	Представништва у иностранству	2,000	
84	1	Трошкови међунар. конферен. мира у Хагу	152 64	
85	1	Агрикултура у Риму	1,434	
86	1	Мухадеримске земље	5,084 97	
87	1	Набавка ордена и медала	4,000	
88	1-2	Диспозициони фонд	61,870	
Свега Гл. XVIII, пар. 76—88			107.992 95	
Глава XIX — Посланства у ЦАРИГРАДУ				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
89	1	Плата посланика	4,000	
90	1	Додатак посланика	6,000	
91	1-3	Плата и додатак неуказног особља	3,262 40	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
92	1-3	Канцеларијски трошкови	4,500	
Свега Гл. XIX, пар. 89—92			17.762 40	
Глава XX — Консулати СКАДАР, РИМ И АГЕНСТВО У КОТОРУ				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
93	1-2	Плата особља	9,748	
94	1	Додаци	7,120 40	
95	1	Плата послуге	600	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
96	1-2	Канцеларијски трошкови	3,735 20	
Свега Гл. XX, пар. 93—96			21.203 60	
Глава XXI — Комесаријати Андријевица, Жабљак, Његуши, Пилатовци и Улцињ				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
97	1-4	Плата и додатак особља	11,720	
98	1-2	Плата пограничних жандарма	9,600	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
99	1	Канцеларијски трошкови	1,200	
Свега Гл. XXI, пар. 97—99			22.520	
Рекапитулација				
Глава XVIII. — Министарство			107,992 95	
" XIX. — Посланства			17,762 40	
" XX. — Консулати			21,203 60	
" XXI. — Комесаријати			22,520	
Свега Раздио III			169.478 95	
IV-ти Раздио — Министарство Правде				
Глава XXII. — Министарство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
100	1-4	Плата указног особља	12,140	
101	1	Кредит за постављање дијурниста у свима надлештвима	9,360	
102	1	Плата послуге	1,200	
103	1-3	Путни, подвозни и селидбени трошкови	3,700	
104	1	Награда члановима комисије за израду нових законских предлога	1,000	
105	1	Кредит за поједине исплате у кривичним пословима према судским ријешењима	5,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
106	1	Канцеларијски трошкови	500	
Свега гл. XXII, парт. 100—106			32 900	
Глава XXIII. — Велики Суд				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
107	1-5	Плата указног особља	31,800	
108	1-2	Плата послуге	2,280	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
109	1	Канцеларијски трошкови	500	
110	1	Антиципације, које се имају наплатити од криве стране	1,000	
Свега гл. XXIII, парт. 107—110			35.580	

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1910 год.	
партнје	позиције		Пернера	пр
Глава XXIV. — Обласни Судови				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
111	1-6	Плата указног особља	70,000	
112	1-2	Плата послуге	8,400	
113	1	Додаци	720	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
114	1	Канцеларијски трошкови	5,000	
115	1	Антиципације, које се имају наплатити од криве стране	5,500	
Свега гл. XXIV, парт. 111—115			89.620	
Глава XXV — Издржавање ванбрачне дјече				
116	1	На издржавање ванбрач. дјече и друге трошкове	16,000	
Свега гл. XXV пар. 116			16.000	
Глава XXVI — Казнени заводи				
I. Централни Казнени завод у Подгорици				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
117	1-2	Плата указног особља	2,920	
118	1-2	Плата неуказног особља	21,720	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
119	1-6	Издржавање осуђеника	27,500	
II. Истражни затвори Цетиње, Подгорица, Никшић, Бар, Колашин и Андријевица				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
120	1	Плата указног особља	1,920	
121	1	Плата неуказног особља	10,000	
122	1	Спровођење осуђеника	2,000	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
123	1-2	Издржавање затвореника	15,000	
Свега гл. XXVI пар. 117—123			81.060	
Рекапитулација				
Глава XXII — Министарство			32,900	
" XXIII — Велики Суд			35,580	
" XXIV — Обласни судови			89,620	
" XXV — Издржавање ванбрачне дјече			16,000	
" XXVI — Казнени заводи			81,060	
Свега Раздио IV			255.160	
V-ти Раздио — Министарство Финансија и Грађевина				
Глава XXVII — Министарство				
I. Редовни расходи				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
124	1-17	Плата указног особља	44,980	
125	1	Плата неуказног особља	720	
126	1-2	Плата послуге	2,640	
127	1	Додаци	500	
128	1	Путни, подвоз. и селидб. трошк. чиновника и служб.	2,500	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
129	1	Огрјев за сва надлештва у пријестоници	16,000	
130	1-5	Канцеларијски трошкови	2,850	
131	1-2	Обдржавање државних добара	4,675	
132	1-2	Расходи на Монополе	165,845 85	
133	1	Повраћај неправилно наплаћених прихода	500	
Свега гл. XXVII пар. 124—133			267.210 85	
Глава XXVIII. — Одјељење за грађевине и саобраћај				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
134	1-7	Плата указног особља	20,640	
135	1-2	Плата неуказног особља	15,720	
136	1	Дневнице и подвозни трошкови	1,500	
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
137	1	Канцеларијски трошкови	1,000	
138	1-2	Набавка халата, праха и теља	8,500	
139	1	Поправка и обдржавање путова и мостова	20,000	
140	1	На поправку и обдржавање државних зграда у цијелој земљи	10,000	
141	1	Кирија магацина и барака	1,000	
Свега гл. XXVIII, парт. 134—141			78.360	

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1910 год.	
парт.је	позиције		Перпера	пр
Глава XXIX — Царинарнице и магацини соли				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
142	1-6	Плата указног особља	61.840	==
143	1-2	Плата неуказног особља	3.840	==
144	1	Плата финансијске страже	40.000	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
145	1-4	Канцеларијски трошкови	10.845	==
Свега гл. XXIX пар. 142—145			116.525	==
Глава XXX — Државна Штампарија				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
146	1-3	Плата указног особља	6.720	==
147	1-3	Плата радне снаге	28.110	==
148	1	Плата послуге	1.620	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
149	1-3	Канцеларијски трошкови	3.155	==
150	1-2	Набавка материјала и машинерије	5.300	==
Свега гл. XXX, пар. 146—150			44.905	==
Глава XXXI. — Депозит карте				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
151	1	Плата указног особља	2.400	==
152	1	Плата неуказног особља	720	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
153	1-2	Куповица прибора	42.000	==
154	1-2	Канцеларијски трошкови	700	==
Свега гл. XXXI, пар. 151—154			45.820	==
Рекапитулација				
Глава XXVII — Министарство			267.210	85
" XXVIII — Одјељење за грађ. и саобраћај			78.360	
" XXIX — Царинарнице и магацини соли			116.525	
" XXX — Држ. Штампарија			44.905	
" XXXI — Депозит карте			45.820	
Свега Раздио V			552.820	85

VI-ти Раздио — Министарство Војно

Глава XXXII. — Министарство				
155	1	Министарству војном за издржавање народне војске, пограничне страже, дворске страже, дворских ађутантура и војне музике уз све приходе Министарства војног	180.000	==
Свега гл. XXXII, пар. 155			180.000	==
Рекапитулација				
Глава XXXII — Министарство			180.000	
Свега Раздио VI			180.000	

VII-ми Раздио — Министарство просвјете и цркв. послова

Глава XXXIII. — Министарство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
156	1-3	Плата указног особља	6.480	==
157	1	Плата послуге	600	==
158	1	Благодјејање државним питомцима	36.000	==
159	1	На хонорисање рада по стручним пословима министарства	600	==
160	1-2	Просвјетни Савјет	900	==
161	1	Награде писцима за уџбенике	3.600	==
162	1	Комисија за израду учитељских распореда	150	==
163	1	Путни, подвозни и селидбени трошкови	1.000	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
164	1-2	Канцеларијски трошкови	2.160	==
Свега гл. XXXIII, пар. 156—164			51.490	==
ПРОСВЈЕТА				
Глава XXXIV. — Гимназије и богословско-учитељска школа				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
165	1-2	Плата указног особља	28.000	==
166	1	Плата неуказног особља	51.100	==
167	1-3	Замјена болесних и одсутних наставника и друго	3.600	==
168	1	Плата послуге	2.640	==
169	1	Додаци	1.800	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
170	1	Канцеларијски трошкови	4.500	==
Свега гл. XXXIV, пар. 165—170			91.640	==

БРОЈ		РАСХОДИ	Одобрени кредити за 1910 год.	
парт.је	позиције		Перпера	пр
Глава XXXV. — Народне Школе				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
171	1-2	Плата школских надзорника	6.240	==
172	1	Плата послуге	360	==
173	1-2	Додаци	3.720	==
174	1-7	Плата учитеља-ица	152.444	18
Свега гл. XXXV, парт. 171—174			162.764	18
Глава XXXVI. — Народна библ. и музеј				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
175	1-3	Плата особља	1.220	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
176	1-5	Канцеларијски трошкови	1.650	==
Свега гл. XXXVI, парт. 175—176			2.870	==
ЦРКВА				
Глава XXXVII. — Духовни суд — Конзисторије: Цетиње-Острог				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
177	1-8	Плата указног особља	26.560	==
178	1	Плата послуге	1.100	==
179	1	Додаци	720	==
180	1-4	Путни и подвозни трошкови	3.700	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
181	1-6	Канцеларијски трошкови	3.250	==
Свега гл. XXXVII, парт. 177—181			35.330	==
Глава XXXVIII. — Манастир. духовенство				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
182	1-9	Плата особља	17.548	==
183	1-4	Плата послуге, цркв. пјеваца, чув. горе и црквењака	4.330	==
184	1	Додаци	1.000	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
185	1	Поправка манастира и манастирских цркава	4.000	==
186	1-5	Разни расходи	4.778	==
Свега гл. XXXVIII, парт. 182—186			31.656	==
Глава XXXIX. — Парохијско свештенство у епархији Митрополитској и Захумско-Рашкој.				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
187	1-2	Плата и додаци особља	136.340	==
188	1	На покриће трошкова око замјешивања умрлих свештеника, комисијских прегледа и др.	3.000	==
Свега гл. XXXIX, парт. 187—188			139.340	==
Глава LX — Храмови неправославних вјероисповијести				
А) ЛИЧНИ РАСХОДИ				
189	1-6	Плата особља	25.160	==
Б) МАТЕРИЈАЛНИ РАСХОДИ				
190	1-2	Канцеларијски трошкови	224	==
Свега гл. LX, парт. 189—190			25.384	==
Рекапитулација				
Глава XXXIII. Министарство			51.490	
Просвјета				
Глава XXXIV. Гимназије и богосл.-учит. школа			91.640	
" XXXV. Народне школе			162.764	18
" XXXVI. Народна библиотека и музеј			2.870	
Црква				
Глава XXXVII. Духовни Суд — Конзисторије			35.330	
" XXXVIII. Манастир. духовенство			31.656	
" XXXIX. Парохијско свештенство			139.340	
" LX. Храмови неправославних вјероисп.			25.384	
Свега Раздио VII.			540.474	18
VIII-ми Раздио. — Буџетски резервни кредити				
Глава XLI. Буџетски резервни кредити				
191	1	Кредит за недовољно предвиђене расходе	25.000	==
192	1	Ванредне државне потребе	20.000	==
193	1	Кредит за непредвиђене ситне издатке	5.000	==
Свега гл. XLI, парт. 191—193.			50.000	==
Рекапитулација				
Глава XLI. — Буџетски резервни кредити			50.000	
Свега Раздио VIII.			50.000	==

УПОРЕДНИ ПРЕГЛЕД ДРЖАВНИХ ПРИХОДА И РАСХОДА

ОДОБРЕНИХ ЗА 1910 ГОДИНУ.

Раздио	ПРИХОДИ	УСВОЈЕНА ПРОЦЈЕНА		Раздио	РАСХОДИ	ОДОБРЕНИ КРЕДИТИ	
		Перпера	пара			Перпера	пара
I	Порези	2,682,183	—	I	Врховна државна управа	878,519	30
II	Државна привреда	497,362	—	II	Министарство Унутрашњих Дјела:		
					А. Управно Одјељење	297,271	—
					Б. Пошт.-телегр. Одјељење	295,150	88
					В. Санитетско Одјељење	129,015	60
					Г. Привредно Одјељење	75,956	24
III	Разни приходи	244,302	—	III	Министарство Иностранних Дјела:	169,478	95
				IV	Министарство Правде:	255,160	—
				V	Министарство Финансија и Грађевина:		
					Финансије	474,460	85
					Одјел. за Грађ. и Саобр.	78,360	—
				VI	Министарство Војно:	180,000	—
				VII	Министарство Просвјете и Црквенијех Послова:		
					А. Просвјета	308,764	18
					Б. Црква	231,710	—
				VIII	Буџетски резервни кредити	50,000	—
	Укупно прихода	3.423.847	—		Укупно расхода	3.423.847	—

ПРИХОДИ: Три милиона четири стотине двадесет три хиљаде осам стотина четрдесет седам перпера.

Цетиње, 19. децембра 1909 год.

Народна Скупштина, сазвана у редовни сазив за 1909. год. а на XX редовном састанку држаном 19. децембра 1909. г., изгласала је и ријешила је овај општи дно државног буџета за 1910. год.

Цетиње, 19. децембра 1909. год.

Секретар
Сава Драговић с. р.

РАСХОДИ: Три милиона четири стотине двадесет три хиљаде осам стотина четрдесет седам перпера.

Извјестиоци Финансијског Одбора

Ристо Бошковић с. р. Гавро Протић с. р.

редовном састанку држаном 19. децембра 1909. г., изгласала је и ријешила је (М. П.)

Потпредседник Народне Скупштине
Јанко Дрљевић с. р.

МИ	НИКОЛА I	по милости Божјој	КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ
<p>Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо</p>			
<p>ЗАКОН</p> <p>о</p> <p>Порезу на алкохолна пића</p>			
<p>Члан 1.</p> <p>Сва потрошња алкохолних пића на територији Књажевине Црне Горе, у колико није чланом 3. овога закона од плаћања овога пореза изузета, подлежи плаћању нарочитог пореза, који се зове: <i>трошарина на алкохолна пића</i>.</p>	<p>Члан 5.</p> <p>Трошарину на пића, која се са стране увозе наплаћују царинарице при самоме увозу уз царину.</p>	<p>Члан 11.</p> <p>За награде потказивачима и хватачима кријумчара трошаринских пића важе у свему одредбе царинскога закона.</p>	<p>Члан 18.</p> <p>Наплата трошарине у смислу овога закона на алкохолна пића почеће првим јануаром 1910. године.</p>
<p>Члан 2.</p> <p>Алкохолна пића подложна трошарини по овом закону плаћају исту, било да су у земљи произведена, било да су са стране увезена у Црној Гору.</p>	<p>Члан 6.</p> <p>Ни једно трошарини подложно алкохолно пиће не смије се у продају или потрошњу пусти, док не плати трошарину, која је овим законом прописана.</p>	<p>Члан 12.</p> <p>Кријумчарење и у опште све кривиче по овом закону и по правилнику за његово извршење извађају и суде Финансијске власти, којима ће Министар финансија правилником одредити границе надлежности.</p>	<p>Члан 19.</p> <p>Овај закон ступа на снагу кад се обнародује.</p>
<p>Члан 3.</p> <p>Трошарину на домаћа пића плаћају они, који држе ханове, кафане, механе или трговине са пићем, као и други посредници за потрошњу и продају трошарини подложних пића.</p>	<p>Члан 7.</p> <p>Алкохолна пића подложна трошарини могу се са стране увозити само преко оних царинарица, које Министар финансија одреди.</p>	<p>Члан 13.</p> <p>Противу свију одлука и суда финансијских власти, интересована лица, гдје спадају и потказивачи и хватачи кријумчара, могу у року од <i>дванаест</i> дана изјавити жалбу Министру финансија, који по истима доноси своје ријешење.</p>	<p>Члан 20.</p> <p>Препоручујемо свима Нашим министрима, да овај закон обнародују и о извршењу се његову старају, властима заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме да му се покорвају.</p>
<p>Члан 4.</p> <p>Трошарину плаћају сљедећа алкохолна пића од једног хектолитра течности:</p>	<p>Члан 8.</p> <p>Забрањује се увоз свију есенција и екстракта за прављење пића.</p>	<p>Члан 14.</p> <p>Противу ријешења Министра финансија има мјеста жалби Државном Савјету, у року и на начин, како је то прописано законом о пословном реду у Државном Савјету.</p>	<p>Бар, 24. децембра 1909. год.</p>
<p>1. Ракија од воћа без разлике јачине до 14 гради страна . . . . . 20—</p>	<p>Члан 9.</p> <p>На алкохолна пића у земљи произведена, трошарина ће се наплаћивати било према количини увезеног шпирита и других сировина, које служе за производњу пића, било према количини пића утврђеној на самим мјестима производње, при производњи или посље ове, било на количину утврђену при продаји и промету. Начин, на који ће се то вршити прописале Министар финансија правилником за извршење овога закона.</p>	<p>Члан 15.</p> <p>Кад овај закон ступи у живот, Министар финансија ће наредити, да се попише и трошаринским знацима обиљежи укупна количина алкохолних пића, која се буде нашла код произвођача и продаваца у земљи, и да се на исту наплати трошарина у смислу овога закона.</p>	<p>(М. П.) НИКОЛА с. р.</p>
<p>2. Ракија од воћа без разлике јачине до 15 гради домаћа . . . . . 4—</p>	<p>Члан 10.</p> <p>Гдје је немогуће, или сувише тешко, или за произвођача односно продавца због вршења строге и сталне контроле производње и промета од стране финансијских органа по све незгодно и са великом сметњом по рад и манипулацију скопчано, ако би се количина пића, на које се трошарина има плаћати, тачно утврђивала и изналазила, Министар Финансија може одобрити паушално плаћање трошарине појединим произвођачима и продајцима.</p>	<p>Члан 16.</p> <p>Ко не пријави одмах по позиву надлежној финансијској власти код њега затечену количину алкохолнога пића, или је неистинито т. ј. у мањој количини пријави, казниће се по другом ставу члана 6. овога закона.</p>	<p>Видио и ставио државни печат: Чувар државног печата, Министар Правде и Заступник Министра Просвјете и Црквенијех Послова, Д-р С. Дрљевић с. р.</p>
<p>3. Ракија од воћа преко 14. односно 15 гради на сваки град још по . . . . . 1—</p>		<p>Члан 17.</p> <p>Правилник за извршење овога закона, који ће обухватити како поступак за наплату и контролу, тако и казне за повреду прописа издатих у циљу извршења овога закона, прописале Министар Финансија.</p>	<p>Председник Министарског Савјета, Министар Иностранних Дјела, Др. Л. Томановић с. р.</p>
<p>4. Ракија од скробних материја (шпиритуша) до 14 гради . . . . . 30—</p>			<p>Министар Војни, Генерал-ађутант, Бригадир Митар Мартиновић с. р.</p>
			<p>Министар Финансија и Грађевина, Душан Вукотић с. р.</p>
			<p>Министар Унутрашњих Дјела, Ј. С. Пламенац с. р.</p>
			<p>Министар Правде и Заступник Министра Просвјете и Црквенијех Послова, Д-р С. Дрљевић с. р.</p>
			<p>МИ НИКОЛА I по милости Божјој КЊАЗ И ГОСПОДАР ЦРНЕ ГОРЕ Проглашујемо и објављујемо свима и свакоме, да је Народна Скупштина ријешила и да смо Ми потврдили и потврђујемо</p>
			<p>ЗАКОН</p> <p>о</p> <p>Таксирању извршних судских пресуда по грађанским споровима</p>
			<p>Члан 1.</p> <p>Судске пресуде по грађанским споровима у колико су извршене, редовно ће се снабђевати таксеним маркама.</p>
			<p>Пресуде нетаксирание нијесу правни разлог на основу кога се може добити посредоване извршне власти у корист странке, која тражи њихово извршење. Али, ни добровољно поравнање страна-</p>

ка мимо пресуду не може скинути стњих дужност плаћања ових такса.

Члан 2.

На чији ће терет пасти таксе одређује пресудни суд у пресуди, саобразно дјелу првом главе V. Закона о судском поступку у грађанским парницама, а суду их полаже странка, чији интерес лежи у извршењу пресуде.

Исти суд одређује пресудом износ такса, који има бити једнак 2% вриједности спорног предмета до 5.000 перпера, а 1% на онај дио, који прелази 5.000 перпера. Ако предмет спора није проценљив, пресуда се таксира код канетанских судова марком од 2 перпера, а код обласних судова и Великог Суда марком од 10 перпера.

Члан 3.

Овај Закон ступа на снагу тридесет дана по обнародовању.

Препоручујемо свима Нашим Министрима, да овај Закон обнародују а о извршењу се његову старају, властима заповиједамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

Бар, 24. децембра 1909. год.

НИКОЛА с. р.

(М. П.)

Видно и ставио држ. печат:
Чувар државног печата,
Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Д-р С. Дрљевић с. р.

Предсједник Министарског Савјета,
Министар Иностраних Дјела,
Др. Л. Томановић с. р.

Министар Војни, Генерал-ађутант,
Бригадир Митар Мартиновић с. р.

Министар Финансија и Грађевина,
Душан Вукотић с. р.

Министар Унутрашњих Дјела,
Ј. С. Паламач с. р.

Министар Правде и
Заступник Министра Просвјете и
Црквенијех Послова,
Д-р С. Дрљевић с. р.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Дворске и дипломатске вијести.

— Наређена је дворска корота за блаженопочившег Великог Књаза Михаила Николајевића, која ће трајати до 6. јануара 1910. год.

— Г. пуковник Потанов, царскоруски војни аташе на Цетињу, повратио се прошле недјеље из Петрограда.

— Г. Јосиф Помианковски, потпуковник у Ћ. кр. драгонском пуку Књаза Виндиш-Грец, бр. 14, именован је за војног аташеа при овдашњем Ћ. кр. посланству.

ВЕЛИКИ КЊАЗ МИХАИЛ НИКОЛАЈЕВИЋ

3. о. мјес. преминуо је напрасно у Кану Велики Књаз Михаил Николајевић, дјед Његовог Имп. Величанства данашњег руског Цара Николе. — Он је био једини још живи син пок. Цара Николе I.

Велики Књаз Михаил родио се 1832. год. Још у младим годинама ступио је у чин генерал-фелдцајг-мајстера у артиљерији, у ком је остао до смрти.

Учествовао је у два рата: при одбрани Севастопоља и у рускотурском рату 1877.—1878. године, те је у овом последњем командовао кавкаском војском, која се прославила побједама, показавши се као војсковођа великог талента. — Њему се има захвалити да је руска војска заузела тврди Карс јуришем. Кад је претходно о томе вијеђано у ратном Савјету, коме је он предсједовао, гласови су били подијељени, т. ј. једни су били да се изврши јуриш, а други се томе противљаху. Тада је он, прекртивши се узвикнуо: „као предсједник имам право на два гласа, те гласујем да се јуриша“. Велики Књаз Михаил радио је много на томе да се руска артиљерија, послје рата у Севастопољу, постави на достојној висини. Био је човјек чврста карактера и добродушан, те је с тога задобио велике симпатије.

Од 1903. г. наставио се у јужној Француској, гдје га је и смрт затекла. За собом оставља синове Велике

Књажеве: Николу, Михаила, Георгија, Александра и Сергија и шћер Велику Књагињу Анастасију Михайловну. Херцегинју удову од Мекленбург-Шверина.

Посљедних дана налазио се код њега најстарији му син, Велики Књаз Никола Михайловић.

Смртни остаци Великог Књаза Михаила пренешени су у Русију, те су сахрањени 23. ов. мј. уз највеће почести, у петроградској цркви Св. Петра и Павла.

Мир пепелу Великог Покојника!

КЊИЖЕВНОСТ, УМЈЕТНОСТ, ПРОСВЈЕТА

Доситијева прослава. Српска Књижевна Задруга у Биограду послала је свима културним и просвјетним друштвима и установама у Српству и Југословенству, за која је она могла знати, ово писмо:

Марта 28. године 1911. навршиће се сто година, од како је овдје, у Биограду, преминуо велики просвјетитељ народа српскога, Доситије Обрадовић.

Дан тај треба у наше вријеме да буде празник свеколикога народа нашега, удруженог и сложеног у захвалности неумрлом учитељу свом, — неподијељеног ни по покрајинама, ни по вјероисповијестима. Тако је на наш народ први у роду нашем гледао Доситије; он га је увијек обухватио целокупна, једнаком љубављу својом, остављајући на страну све међе и све ситне разлике у њему. Дан тај не не би никако могао бити искључиви празник само просвећенијих синова нашега народа, већ празник свих, којима је књига српска мила и колико толико позната, оних мање просвећених и научених још и понајприје, јер је племенити просвјетитељ такође први у роду нашем који се нарочито старао баш о њихову просвећивању, и поглавито ради њих тражио народни језик у књизи и општенародну просвјету.

Српска Књижевна Задруга, задатак које најближе одговара задатку Обрадовићеву, јер и она у лако приступним издањима шири корисна знања и зрелу забаву у све слојеве нашега племена, у све покрајине и у све вјероисповијести, обилежила је своју свезу у раду са Доситијем тиме, што је у првој књизи првога кола својих издања штампала *Живот и његова дела* његова, а у дошњим књигама дала најбоље издање главних списа његових.

Према томе се Српска Књижевна Задруга налази највише позвана, да покрене питање о прослави стоте годишњице Доситија Обрадовића, па се с тога обраћа славној управи Вашој, с молбом да јој, најдаље за шест недјеља дана, изволи саопштити своје мишљење о начину на који би требало извести ову прославу, па да најбоље изрази захвалност свеколикога народа нашега неумрлом учитељу свом, Доситију Обрадовићу.

Кад прикупи и проучи мишљења свих главних културних и просвјетних установа у Српству и Југословенству, којима се овако обраћа, Управа ће Српске Књижевне Задруге све такве установе, које су у Биограду, позвати у конференцију, да заједно саставе један главни прославни одбор, који ће се даље старати о извршењу овог народног посла.

Сва културна и просвјетна друштва и установе наше, које, и поред најбоље воље Задругине, не буду добили овога писма, моле се за то овим путем, да изволе одговорити на питање Задругино. — **Покретање „Зора“.** Рнице објављени оmlадински лист „Зора“, који покреће Српско академско друштво „Зора“ у Бечу, почеће излазити с првим јануара 1910. г. по ст. кал. — Лист ће излазити један пут мјесечно (сем у августу и септембру) на три штампана табака. Цијена је листу на годину 7 круна, а за средњешколце 6 круна. — Претилата и све што се тиче администрације шаље се на адресу: Verein „Zora“, Wien I Universität.

Библиотека изабраних славјанских писатељ. Примили смо прву свеску те новопокретне библиотеке, коју издаје лист „Славјански Мир“ у Петрограду. — Иста садржи изабране pjesме и приповијетке, преведене с чешког, пољског, српског, хрватског и словеначког. Цијена је свесци у Русији 60 коп., а на страни 1-70 фр.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Личне вијести. Предсједник Државног Савјета и Народне Скупштине, г. Марко Букановић, повратио се у прошли четвртак из Бара.

Консуларне вијести. Његово Кр. Височанство Књаз Господар Благоволно је именовати г. Ернеста Георг Мардена, Књ. почасним консулом у Бристолу, у Енглеској.

Продаја соли по државним магацинима

I.		II.	
ГОДИНЕ 1907.		ГОДИНЕ 1908.	
МЈЕСЕЦИ	КОЛИЧИНА У КИЛОГРАММА	МЈЕСЕЦИ	КОЛИЧИНА У КИЛОГРАММА
Јануар	136.925	Јануар	183.963
Фебруар	88.812	Фебруар	66.227
Март	106.142	Март	104.460
Април	131.320	Април	130.597
Мај	277.757	Мај	200.010
Јуни	307.969	Јуни	269.878
Јули	205.352	Јули	187.981
Август	200.235	Август	154.796
Септембар	267.675	Септембар	248.688
Октобар	431.881	Октобар	343.153
Новембар	339.270	Новембар	399.791
Децембар	224.834	Децембар	148.401
Свега	2.718.172	Свега	2.437.945

Број 8612. Из Канцеларије Статистичког Одсјека Књ. Мин. Унутрашњих Дјела 20. новембра 1909. г. Цетиње.

Статистика брачних парница и растављених бракова у Црној Гори

за 1907. и 1908. годину

I.		II.	
БРАЧНЕ ПАРНИЦЕ		РАСТАВЉЕНИ БРАКОВИ ПО ПРЕСУДАМА КОНСИСТОРИЈЕ	
	ГОДИНЕ 1907 1908	1907	1908
А.			
Број брачних парница у почетку године	239 277		
У гечају године дошло је нових парница	59 59		
Било је свега пред консисторijом	298 336		
Брачних парница свршено је коначно	20 21		
Б.			
1. Одбијањем од парница	5 8		
2. Упућеном на заједнички живот	6 11		
3. Измирењем	8 5		
4. Упућеном на одвојени живот	7 13		
5. Смрћу парничара мужа или жене	3 5		
6. Разводом брака	20 21		
7. Уништењем брака	— —		
В.			
Спорови због одустајка од уговореног брака	— —		
Г.			
<i>По разводу брака досуђено је:</i>			
Женидба	6 5		
Удодба	5 7		
Забрана женидбе	4 3		
Забрана удодбе	5 6		
Узрок растављања			
Прељубочинство		4	4
Злостављање или пријетња животу		2	4
Осуда на робију		—	—
Неизвјесно или намјерно одсуство		2	1
Напуштање супруга		5	2
Из других узрока		1	5
Свега разведено		14	16
Узрок уништења			
Ступање у брак за живота супруга		—	—
Малољетство		—	—
Неспособност за брачну дужност		2	—
Неморалан живот		3	5
Радња о убиству супруга		—	—
Суманитост или друга неизљечива болест		1	—
Из других узрока		—	—
Свега уништено		—	—
У опште растављено		20	21

Број 8973. Из Канцеларије Статистичког Одсјека Књ. Мин. Унутрашњих Дјела. 1. децембра 1909. г. Цетиње.

Статистика Читаоница у Књ. Црној Гори

за 1908. годину

ОБЛАСТ	КАПЕТАНИЈА	МЈЕСТО	Кад је установљена читаоница	Број читалаца	Годишњи приход	Годишњи расход	Број новина и часописа, које читаоница прима		Колико има књига	ИЗНОС	
							српских страних	Копира		Целокупне новине	Дуга
Катунско-Ријечка	Цетињска	Цетиње	1868	170	12.500	1.500	26	6	3.361	—	—
		Љ. Грађанска	1895	37	4.120	81	3	30	2.328	—	—
		Гравска	1906	42	8.377	336	11	6	755	30	—
Зетско-Брдска	Петрошинска	Дукље	1908	60	10.600	450	9	—	150	—	—
		Ждробаник	1907	37	4.148	148	10	—	100	—	—
		Никшић	1880	72	9.1535	1.234	17	—	357	4.214	—
Никшићска	Никшићска	Шавник	1904	87	4.1110	651	26	6	214	3.828	—
		Дробњачка	1903	58	6.348	246	11	15	712	—	—
		Велике	1906	31	4.220	110	9	—	100	530	—
Мор.-Васојевићска	Ускочка	Боан	1907	52	5.400	380	10	—	100	—	—
		Колашинска	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Примор.-Црмничка	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Свега			—	616	7.528	5.136	132	12	3.993	12.287	560

Број 9395. Из Канцеларије Статистичког Одсјека Књ. Мин. Унутрашњих Дјела. 17. децембра 1909. г. Цетиње.

Статистика винограда у Црној Гори за 1908. год.

ПРЕГЛЕД ПО ОБЛАСТИМА

Ред. број	ОБЛАСТ	ИЗНОС		УКУПНИ ПРИНОС		ПРИМЈЕДБА
		ЧОКОТА (КОРИЈЕНА)	МОТИКА	ВИНА	РАКИЈЕ	
1	Катунско-Ријечка	514.691	350	340.216	34.801	У областима Морачко-Васојевићској и Никшићској, као планинским предјелима, винова лоза не усјијена.
2	Зетско-Брдска	2.793.023	5.468	661.940	97.678	
3	Приморско-Црмничка	1.081.114	636	694.611	74.166	
4	Морачко-Васојевићска	—	—	—	—	
5	Никшићска	—	—	—	—	
Свега		4.388.828	6.454	1.696.767	206.745	

Број 9426. Из Канцеларије Статистичког Одсјека Књ. Мин. Унутрашњих Дјела. 18. децембра 1909. Цетиње.

